

rale în fața domnului aghiotant, care 'n sfârșit găsisse un șef de post.

Lasă deci Ioniță pe Rebeca cea romansiósă, lasă pe țiganii torturatori de cântece, lasă pe »âl de »ai-deci« și se duse ca șef de post la Arestul Pieței...

Vinul inse nu te lasă îndată ce-l lași tu. Se ține de tine, îți cântă 'n cap cântece de lăgân, de plăcere, de viață, de Rebeca; îți aduce 'n fata ochilor panorame ne mai cunoscute, te 'naltă, îți dă idei și simțiri ciudate, — și te face să uiti că ești șef de post.

— Rebeco, lasă-mel — Nu, vino la mine. — Rebeco, nu uita că sunt șef de gardă. — Ioniți, te iubesc! — Rebeco, nu-mi mai cântă lucruri care-mi sulesc capul. — Ioniți, eu sunt o persoană așa romansiósă!

Și, după asemenea dialog dintre Ioniță amantul Rebecii și Ioniță șeful de post, cel dintâiu ești învingător, în ciuda consemnului, care pedepsește aspru părăsirea postului.

Peste un cîas, Ioniță eră iarăș lângă Rebeca, lăutarii îi cântau acuma:

Pe umeri, pe nasturi, patru voi purtá,
Scumpa mea țerá o voi apără,
Copile mândre voi îmbrățișá!...

Ce bine, ce dulce ar fi fost, să se fi isprăvit aici! Să fi purtat el tot numărul regimentului patru, să-și fi apărat țera și să fi îmbrățișat mereu copile mândre ca Rebeca asta, care șcie să torne vinu 'n pahare, și 'n suflete nebunia!

Dar viața e mai ticăloasă de cît se 'nchipuim noi... când uităm de ea! Ușa se deschise din nou și de astă-dată nu mai intră aghiotantul. Eră ensuș Rondul, sub-locotenentul Lungeanu. Avea fața 'ncrunțată și pampon la chipiu.

— Bravo, sergent! Eu te caut la post și, când colo, te găsesc la cărciumă! O să te mânânce pușcările Marș la 'nchisórel!

Ioniță nu mai vedea înaintea ochilor. Vinul, lăutarii, Rebeca, mangalul dela sobă, ținuta Rondului, tóte contribuiau să védă cărciuma învîrtindu-se ca la dulap. Se sculă în picioare, dar cădú iarăș pe scaun. Într'o clipă, cei doi ani de militărie pe care-i făcuse dispărură din mintea lui. Iși inchipuía acuma că sublocotenentul e un prieten din satul lui, și începú să-i vorbescă:

— Aide, măi Lungule, ce dracu! Dór ești sat cu mine... Ai uitat când băteam pórca améndoii? Fă incoa și bé un pahar! Par' că cel Dēcă ești ofițer, nu ești tot om? Vino, del C'apoi...

Dar n'apucă să sfêrșescă și se pomeni cu doue palme. Lungeanu, scos din răbdări, începuse să-l ia ca la casarmă. Rebeca eră să leșine. Sura țipá de credeai că arde casa, lăutarii eșiseră tiptil pe ușa din dos.

Ioniță Costache simți că inebuneșce. Când primi palmele, ochii lui întâlneá fără voie ochii Rebecii. Scutură din cap, par c'ar fi vrut să se desmeticescă într'o clipă, apoi apucă un scaun și... chipiul rondului sări cât colo, cu pampon cu tot.

Plin de sânger, rondul eși afară. Rebeca, biéta, căduse 'n brațele mă-sei, care se văicăriá, — iar garda intră cu sgomot, ridică de pe scaun pe Ioniță, care și el căduse ca mort, ametit de vin, de lăutari, de Rebeca și de ce făcuse.

Inchis, judecat și oséndit mai curénd decât într'o lună de úile.

Martorii declarăse.

inte să fie trimis ca șef de ~~post~~ *șef de post* lui Lucaciu. Se știe și el că nu sergentul eră vinovat, ~~șeful~~ *șeful* condamnat pe sese de gardă, de și l'a védut în ce ~~caz~~ *caz* judecat. Acestea consiliul de răsboiu se lăsase mar ~~caz~~ *caz* convins de comisarul regal. Cazonul magistrat facu ~~un~~ *un* discurs în care bombardă nesupunerea »ori sub ce formă s'ar presintă ea« și incheiase astfel:

— Ori-ce s'ar dice, ne găsim în fața a doue fapte: părăsirea postului și lovirea superiorului. Disciplina militară nu póte admite beția ca scusă. Un mare general a dis: »beția este recomandabilă numai atunci cândă soldatul merge să atace pe inamic«. Prin urmare, unde eră acf vre-un inamic? Domnul apărător susținea că sergentul a lovit pe ofițer fiind că eră beat. Acésta n'o putem admite. Dēcă sergentul n'ar fi părăsit postul, el n'ar fi lovit pe ofițer. Din acésta dilemă nu puteți eși!

Argumentele fuseseră, pe semne, convingétóre. Consiliul condamnă pe sergenul Ioniță Costache la cinci ani închisóre.

— Mi l'au mánecat fript! atáta a đis bêtrânul Ioniță, tata sergentului. Iar bietul oséndit, palid, schimbat la față, cu ochii inecați în lacrimi, mergea încet pe drumul către mórte, între doi soldați cari fluerau un cântec de-acasă.

Rebeca?

Rebeca nu venise la proces. Ne-am dus noi de i-am spus rezultatul. Săraca fatá! Ce trist a esclamat ea:

— Ce spui? Pécát!

Apoi, turnând un pahar cu vin, îl dete sergentului Purcáreanu care o ținea pe genuchi, și-i ~~spu~~ *spu* cu aierul cel mai dulce din lume:

— Dragi Purcárene, mî iubești? Eu sânt o persoană așa romansiósă!

Iar lăutarii cântau mereu:

Scumpa mea țerá o voi apără,
Copile mândre voi îmbrățișá.

***

Așá-i c'avem noi dreptate să fim revoltați? Camaradul nostru dispăruse dintre noi. Băiatul acela bun, milos, fără cusur, avea să stea de acuma 'ncolo cinci ani în pușcărie, să-și vestejescă tinerețea, să-și istovescă viața.

Pe lucru dar!

După trei đile de frământare, am remas la idea că trebuie să publicăm faptul în gazete și să iscălim cu toții o petiție la rege, cerénd dreptate. Unde o eși, să iésá.

Și ne-am adunat cu toții, cincideci de sergenți al regimentului, în cancelaria șcólei regimentului.

Nu ne șciea nimeni. Aședați în bănci, toți ascultau discursurile ce se rostiau. Sergentul Vasiliu, luând cuvêntul, vorbi cu căldură:

— Camarađi! Trebuie să ne gândim serios că aici e chestie de viață ori de mórte. După ce ne iau de-acasă, dela vetrele și dela sárăcia nóstră, pentru ca să facem cu prețul sângelui nostru gloria și bunul traiu al celor mari; după ce ne scáiciezá judecata în forma unor cugetări barbare și ridicule; după ce vor să stingă în noi, în copiii poporului, sentimentul demnității omeșci și după ce cată să ne aprindă 'n suflet o ură sêlbatică în potriua altor frați de nenoroc, după ce ne chinuesc și ne torturezá în casărmi, — apoi, pentru

mică aşă ăisă greşelă, ei ne trimit să putredim în ocnel...

Discursul eră bine simţit, vorbele eșiau cu căldură, cu patimă, și galonatul vorbiă ca un orator. În sêra aceea, în odaia aceea luminată dór cu o lampă afumată, întrunirea semênă mai mult o conspirație.

Inse de-odată se făcù tăcere. Nițulescu care ședea la use, puse un deget la gură și lipi urechea. Apoi se ridică furios, deschise ușa și se repeđi în sală urlând:

— Te-am mâncat fript!

Peste ăece minute, — ce minute de emoție pentru noil — se întorse înapoi palid, gâfâind:

— Băețil ăise el, sântem tradațil Ascultați. Când eram la use, mi s'a părut c'aud pe cineva umblând. Cum ați vëdub, am deschis repede și am dat fuga... Eră tocmai sublocotenentu Lungeanu. Stetea la pândă și de sigur a audit tot. Am alergat după el, dar nu l'am putut prinde. A fugit. A, decă-l prindeam, nu scăpă cu ăile!

Descoperirea a toropit pe mulți. Cu tôte astea, hârtia la rege am iscălit-o toți, și toți am jurat că vom află pe trădător și-l vom pedepsí.

***

A doua ăi, generalul a vinit la casarmă. Svonul complotului alarmase tótă garnisóna. Ofițerii erau în pèr. Inspectie. Trebuiă numai decăt găsită hârtia cătră rege.

Și a găsit-o?

Da, a găsit-o în ranița sergentului Cuțoiu. Bietul băiat a fost degradat și pedepsit cu șaiđeci de ăile închisóre. Și el trăsese nădejde să se facă ofițer. De acum a dus.

Pe mine, împreună cu Vasiliu și cu Nițulescu, s'au mulțumit să ne mute.

Am întrebat pe Nițulescu:

— Ia ascultă, bre. Cum s'a făcut de au găsit hârtia în ranița lui Cuțoiu? Eu șciu că ea remăsese la tine.

— Așă-i, îmi respunse el ridënd.

— Atunci?

— Atunci... ascultă. Tu nu șcii că Cuțoiu e vër bun cu miserabilul de Lungeanu?

— Ba șciu. Și?

— Și... înainte de inspectie am aflat că el, cu un cias înainte să ne întrunim noi, a fost la Lungeanu și ne-a trădat...

— Ce spui?

— Tocmai așă. Cum am aflat, l'am pândit și... i-am pus hârtia 'n raniță, unde a găsit-o ghegeneralul... Nițulescu se tăvăliă de ris.

— Va să ăică, chiar Cuțoiu a fost trădătorul?

— Tocmai dumnealui!

ANTON BACALBAȘA.

Cugetări.

Ei, cāti ómeni nu laudă o carte numai pentru a se scuti de a o cetí!

*

Un om bine crescut respectă femeile pe care le-a iubit, pe acelea pe care le iubeșce, și mai cu sêmă pe acelea pe care nu le iubeșce.

*

Decă n'ar fi fost femeile pe pământ, bărbații ar fi fost cu toții ângeri, — dar s'ar fi plictisit grozav.

O vorbă bună.

Și a plecat în depărtare
Și nu mi-a ăis o vorbă bună,
Afară-i tómnă mohorită
Și-atât de jalnic vântul sună.

De jale-i plină tótă firea
Și mult e desnădăjduită,
Căci de-al seu drag, de mândrul sóre,
Cu necredință-i părăsită.

Aceeaș jale e și 'n mine,
Și 'n piept tot valuri mi s'adună,
Căci a plecat în depărtare
Și nu mi-ai ăis o vorbă bună.

ELENA DIN ARDEAL.

Intêiul bal.

De Antoine de Vernais.

(Lăsându-se să cadă obosită pe o dormeză și cu capul rădemat pe mâna sa cu aer visător, Alice:)

Așă dar s'a întemplat, am fost la primul meu ball
Și un mare bal, pe viêta mea!... la ducesa de
Voiron.

Eră o lume nebună. Tôte amicele și toți amicii! O imbulzélă, un sgomot, o lumină! care pozitiv mi-au ametit și mi-au lăsat pentru astăđi o bună migrenă drept suvenir.

Cu tôte acestea nu regret de loc; am petrecut așă de bine.

Dar ce am mai ris la cotillon! Ah! la! la! mai rid încăl...

(Ridicându-se.) Dar să începem dela început.

Așă dar, la doue ore mi se aduce rochia. O rochie în crêpe de Chină alb, decoltată a la vierge Intêia, trebuie să fie în totdeauna astfel, nu-i așă? Iute o probez, nebună de bucurie, de și puțin sfiosă. Merge-va ea óre bine?... Nu va merge?...

Mergea de minunel Eram frumósă cu dënșă... să inebunesc lumea!

Între noi fie ăis, dar mi se pare că acesta este puțin din acea ce doriám.

Cu tôte acestea, mama me făcù să trec un examen în tótă regula. Să me întorc la drépta, să me întorc la stânga, să înainte, să reculez, să stau și așă mai departel!

Eram puțin intimidată nu cumva mama va găsi vre un defect, dar de óre-ce citisem în ochii ei că eră satisfăcută, acesta îmi dădù curagiu.

Numai că nu mi-a spus acesta ca să nu me mândresc! La urma urmelor eră nefolositor; vedeam eu singură acesta.

Bunica mea nu făcù multe fasóne. Abiá intrai în camera sa, ea strigă:

— Dar ești frumósă, mica mea Alițel! Dar de tot frumósă! vino să te sărut, iubit-o!

Și eu simțiam fórte bine prin această tandrefă că ea spunea adevêrul.

Ea aruncă mamei priviri lungi cari spuneau fórte multe... Acestă sërmană mamă pãrea fórte supêrată!

Ea îi făcea în dosul fotoliului semne cari semnificau:
— Dar taci odată! Va înțelege...

Eu, cu inocență, închideam ochii, iar bunica râdea cu hohote vedând pe mama așa de contrariată.

Ea me trase lângă dânsa ca și cum ar fi vrut să me îmbrățișeze și îmi dîse încet de tot la ureche:

— Mama ta nu vrea să-ți spun că ești frumoasă ca să nu o iei asupra-ți! Eu nu iubesc acele cari se roșesc la cel mai mic cuvânt său chiar când sînt privite de către cineva. Trebuie să fii stăpână pe tine însași ca să te poți bucura de aceste avantagiuri.

Și ea adăogă surîdînd.

— Este probabil că nu ți-am spus mare lucru, mică șirătă, ce ți-a spus oglinda ta?

— Ehl scumpă bunică, mai tot ce mi-ai spus și dta, răspunsei eu privindu-me în oglinda cea mare.

— Vezi dta! indiscretal... dîse bunica rîdînd iarăș și arătînd oglinda.

Acum rămînea operațiunea decisivă care trebuia să încoroneze său să strice totul.

La orele opt frizerul sosește și începe să confecționeze o byzantină în toate regulile artei. Dîmne, ce bucurie și ce plictisă tot de-odată! Mama la dreapta, bunica la stînga fiecare cu o luminare în mîna se inclinau în fiecare moment ca să inspecteze această lucrare.

Brel me ametișem!

În fine, pe la de ce ore, (nu mai puțin de două ore de toaletă, decă ve place) frizerul termină prin ficșarra artistică a unei delicioșe rose velutate, — una singură. — Culoarea obrazilor mei, și care părea prin pozițiunea sa că desfidă toate rivalele din lume. Pe la miezul nopții, plecăm. Este mai bine să fii așteptată decă să aprindî luminările.

Pe drum, mama îmi dîse:

— Scumpa mea, nu e așa că vei fi gentilă cu totă lumea?

— Da, mamă.

— Mai cu sêmă-ți recomand pe locotenentul de Voiron.

— Bine, mamă.

— Este un tiner foarte gentil, pe care trebuie să-l merajezi. Are viitor și pôte fi folositor vîrului teu.

— De sigur, mamă.

(Rîdînd.) Vîrul meu, care nu e nici de doispredece ani! Gîndiți-ve puțin! În fine, înțeleg... îmi ajunge!

Însedar caută să me însele, nu sînt așa de naivă! Cum îmi bătea înima când intram în primul salon! Privindu-me în oglindă, am observat că sînt palidă de tot. Dar mama părea așa de mișcată încât nu me putui oprî de a rîde. Și buna mea mină îmi reveni când auđîi murmurul flatant la intrarea noastră.

Tote aceste dșore au fost foarte amabile cu mine și care mai de care se grăbi să-mi presinte pe cavaleri. În cinci minute carnetul meu eră plin! Așa me zăpăcisem încât inscriesem pentru unul danțul acordat altuia. Ducea a fost pentru mine nu se pôte mai amabilă. Ea îmi făcî atâtea complimente că eră să me umflu ca sêrmana brôscă!

Dar ea mi le spunea cu atâta delicatete încât nu me credeam obligată să o ascult. Nu cunosc nimic mai agreabil! Ea îmi cerî pentru fiul seu cotillonul pe care l-am păstrat cu ingrigire.

Mare, brun, distins, elegant, spiritual, el valsază... este o fericire! Eram mândră de favoarea meal

Intre noi, el este foarte plăcut și am fost cu totul de părerea mamei.

Am dansat mult cu dînsul și încă cu alții, pentru aceea sînt așa de obosită.

După cum îi promiseseam am dansat împreună cotillonul care a fost condus cu un antren drăcesc.

Figurile au fost foarte frumoșe!

Inchipuiți-ve între altele au făcut și pe șoricelul cu pisică. Eu eram șoricelul în mijlocul unui rond, el eră pisica, și fugi după mine, pe când

eu căutam să-i scap, trecînd sub brațele întinse ale danțuitorilor.

Eră gata să me prindă, fiind că este mai mare decă mine și fuge mai iute.

— Te-am prins!

— Nu, nu vreau.

Și me desbăteam!... De-odată pe când căută să me fărîscă fără voința mea, simt ceva că me trăgea

CATARACTA DELA RECHIȚELE LA VLĂDEȘA.

ără voința mea, simt ceva că me trăgea foarte tare de p^{er}. Pe urmă o violentă mișcare pe care făcui ca să scap din mâinile sale me făc^u să-mi perd echilibrul și cad pe vecinul meu din dr^épta!...

Se grăbesc!... Me ridică!... caut să me aranjez, fără a da s^{em}ă de nenorocirea mea, pe când toți r^îdeau să inebunescă...

Confus de tot, căutând să înțeleg, me întorc.

Oh! mirare!

Domnul Paul, roșu de mânie, căută cu frenesie să descurce... Ghiciți ce... s^{er}maneale mele bucle... care se agățaseră fără milă de un buton al tunicei sale de cuirasier.

Nul nici nu are cineva idee de un cap ca al seul. Cât am r^îs! Dumneșeule, cât am r^îs... Eră așa de curios când lucră cu atâta stăruință să le descurce... să le rupă fără ca să p^otă parveni! Eră îngrozitor!

Ausonii in Italia, Ausonii in Dacia

II. Ausonii in Dacia.

e) *Românii din Săm Petru de lângă Bistrița din Ardeal la 1366 d. Cr. dovedesc, că au posesiunea de pe timpul Hunnilor.*

La an. 1366. Ludovic regele Ungariei a fost in Bistrița in Ardeal. O c^{er}tă de posesiune pentru o pădure pe munte și c^{er}tă de otar între Românii din Săm Petru de lângă Bistrița și între sașii din satul Noul s'au judecat la apriata dorință a regelui și pe baza unei împăcaciuni in Bistrița in ziua a șeptea a serbătorii trupului lui Cristos (Frohleichnam) 1366 s'a compus un document in limba latină. Din acest document voiu comunica in traducere unele părți și partea, ce are să servescă de dovadă și in limba latină.

PIETRA ALBĂ, LA MUNTELE VLĂDESA.

Exasperat in fine de risurile nervoase care făceau să cutremure salonul, după ce reuși, fugi ca un nebun. (Cu tristețe.) Cu toate acestea, iată o căsătorie scăpată! E păcat, căci îmi plăcea mult și dansă bine! Ca să nu se mai întâmple inse încă odată acesta, me duc imediat la bunica să-i spun că nu mai vreau să port aceste afurite de bucle. (Plăcă.)

A. S.

Doze lucruri femeia totdeauna ți-ar și spune: despre d^{en}sa ceva bun, și despre prietena-sa ceva reu.

*

Morții r^îd de calomnie, dar acesta om^oră pe cei vii.

*

Prostia e adeseori ornamentul frumuseții.

Noi Ubaldus Tumels jude, Casparos Hennel, Simon de Frank și Petru de Revel și ceilalți civi jurați ai cetății Bistrița prin aceste de față dăm intru memoria tuturor, cărora e de lipsă spre știre, că între Blacci (Rumânii, Valachii) din Săm Petru și între Teutonii (Sașii) venitori (advene, străini) din bunul Husalseiff, aședat in cercul satelor Bistriței a fost st^{er}nită grea discordia, ce a se derimă și după drept a se resolvⁱ, ni s'a incredințat din partea Serenissimului rege al nostru, Domnul Ludovic, carele acuma petrece între Larii (deii de casă) nostri cei mai fericiți (adecă in Bistrița). Advenele Teutoni fac plâns^orea, că Blaccii din satul Săm Petru, pădurea de munte — între dosul muntelui Ripau, in acărui culme esistă stânca, ce-și întorce fața de precipiș cătră Valea Lesdal de comun numită Cusuma, și suplinește meta (hotarul) despre am^odi al acestei văi, și între celalalt dos al muntelui Țis Reghițe

incepând asupra satului Blaccilor, și de aci între piciorul superior întors spre răsărit al numitului munte Ripau și între dosul muntelui Calde ce se trage în sus până la culmea Bolcina — pe care (pădurea de munte) comitele Bistriciens, a rupt-o din teritoriul Blaccilor, și pentru a zidi satul, a alăturat-o bunului ce i s'a asemnat lui, — (Blacci) nu vreu să o cedeze, și brașii, ce de acolo și le-au cărat lor (Sașii) pentru rădicarea caselor, când au venit prin satul lor (a Blaccilor) li s'a luat».

Acésta o dîseră sașii, iară Romanii au răspuns: «Blaccii din satul Săm Petru cu necas au adus înainte, că teritoriul lor, peste o mie de ani posedat (stăpănit), prin ei și prin strămoșii lor mai de multe ori cu sânge răscumpărat, s'ar risipi, și o parte din el, spre emolumentul mai mare al veniturilor Sași, s'ar alătură și încorporă prediului (bunului) asemnat, ce abundeză cu acele păduri, mai ales de cer, cu livezi și cu agri cu mult mai buni. Afară de acésta Blaccii și aceea au adus înainte cu necas, că Teutonii ar voi să-și facă satul, nu acolo, unde a fost cândva, unde e cunoscut și din ruini ar fi de a se vedé, aprópe de satul Solna, ci ar vré (Teutonii) ca să-l așede în conținutul satului lor (Blaccilor); din ce ușor ar fi de prevédut, că noi mulți dela dênșii vom suferi injurii, pagube și prejudețe. În privința acestei discordii, după ce am ținut între noi sfat matur, am aflat a fi cu drept și equu, că deórece teritoriul, hotarele încă cu ocasiunea intrării Hunnilor desemnate și prin ducii acelora sub grea pedepsă oprite, sînt immutabile, acésta pădure, să remănă în stăpânirea satului Blaccilor, că aceea din bătrâni fusese, arată situațiunea și notița publică¹.

Teutonii séu germanii (Sașii) Românilor pentru acest ofert amicabil, le dau mari mulțămiri și împu- mutat le votéză amicitia și serviciile lor... După ce aceste tóte le-am adus la cunoștința Serenissimului rege al nostru, acesta a declarat, că bine și drept s'au făcut tótel» Dat în Bistrița ca mai sus.

Dar cu timpul iară s'a făcut cértă pentru pădure, se face cercetare nouă și în Neoville (Noul) în ziua a 4-a după sərbătórea Stului Archangel Michail (3 oct.) 1557 se face o nouă împăciune și în acésta, documentul din 1366 se repețește întreg.²

¹ Documente privitoare la Istoria Romanilor, publicate de Academia Română, Vol. I partea a 2-a pag. 112—118. Blacci de Villa Saneti Petri egre ferunt, ut territorium suum ultra mille annos posesum, per se et maiores suos multis vicibus sanguine redeptum, dissipetur, ac pars illius pro meliori emolumento advenarum Teutonum, praedio illis assignato silvis, precipue quercinis, pratis item et agris suis multo melioribus abundantiam adiiceretur ac incorporaretur. Praeterea Blacci id etiam egre ferunt, quod Teutones, villam non illuc, ubi olim fuisse notorium sit et e ruderibus videre esset prope villam Solna, sed in continente vilae suae locare vellint, unde multos injurios damna et praejudicia se de ipsis passuros fore facile providere sit. Circa quod discordium, maturo inter nos nacto consilio, iustum et equum esse invenimus, ut cum territorium, limites ingressu adhuc Hunnorum designate et prae duces eorum sancite sint immutabiles, Sylva haec maneat penes villam Blaccorum, cuius ab antiquo fuisse et situs et publica notitia demonstrat.

În document Sașii se numesc acuș advenae, ung. jövevény, venituri, străini, acuș Germani, acuș óspeții acestei țeri.

² În Documente privitoare la istoria Romanilor pag. 112 etc. sînt publicate niște note interesante. Din aceste se vede, că literatul Sas Johann Carl Schuller a scrutat istoria și starea documentului ce s'a aflat, și are 80 de motive de a-i primi autenticitatea, și 2 în contra și pentru acésta îl declară de apocrif (adecă făcut pe sub mână de alții.)

Săm Petru și Neavilla și Bistrița trebuie să existe și aci în comitatul Besztercze-Naszód, cercul laad esistă Bistrița, apoi Ujfalu (Neudorf) poșta din urmă Bistrița. Săm Petru nu mi-a succes a-l aflu sub acest nume, dar acolo este Petres și póte că

Așá dară este un document, care s'a compus de magistratul Bistriței, dicénd așá — sub ochii regelui Ludovic; este document, în care se dice, că Rumânii din Săm Petru au avut cunoștință, că teritoriul ce li s'a fost răpit, ei și strămoșii lor l'au stăpănit peste o mie de ani, mai adeseori l'au răscumpărat cu sângele lor, că teritoriul acela și-a căpătat marginile încă prin ducii Hunnilor!

Iată dar dovédă, că Ausonii din Dacia pe timpul Hunnilor, a fost poporul rumân subjugat Hunnilor.

Romanii din occident și orient, cari au fost scribele, dirigătorii lui Attila, de bunăsemă adeseori vor fi imblândit pe despot, față de Ausoni.

f) Părerile unor scriitori din Ungaria.

La încheiere voiu înșiră și puține părerii de ale scriitorilor din Ungaria.

Dulicskovits Mihály³ dice: »Cu intrarea Hunnilor la an. 374 d. Cr. în Dacia, mai multe popóre locuitoare acolo, au fugit și numai singuri Olahii au remas — numai singuri Valachii de bună voie remănénd.¹ Tot acela în alt loc: Cuvéntul Ausonius, sub care proprie se aminteșc Olahii, îl aflăm în Priscus.²

Ign. Aurelie Fesler ne spune: În orașe și în fortărețe de graniță, Romanii (Römer); și Rumunii (Valahii) apesați de stăpânii noi ai lor și lăsați fără de ajutor de părinții lor.³

Dar și în »Pesti Napló« din 20 aug. 1890 în articolul de frunte sub titlul »Imperiul lui Sântu Stefan (întăiul rege al Ungariei) aflăm: În acel timp au fost aci Nemți și Tăuți (Slovaci) și debuua sémă au remas aci și din Valachii lui Gelu — fie dis cu permisiunea lui Hunfalvy.⁴

De aceste se află mai multe, dar cred că tema e esauriată, și că aci nu e de lipsă de a intră cu unii scriitori politici și malițioși — în dispută fără de folos.

Décă adevérul și lumina nu li deschide ochii, — orbecheze ei și mai departe! Dar, — se face lumină!

AT. M. MARIENESCU.

Din smintele de frunte de tipariu, se coreg: la pag. 545. nu Aurelius, ci Aurelian; și nu riul Circeium, ci dealul Circeius; la pag. 546. multe nume ale locurilor; la pag. 558, uisge în loc de: uisque și osch în loc de osde; la pag. 594. nota 1. în loc de: din știință, e: din smintă.

e identic. Inteligența din Năséud ar avé datorința, ca pe baza documentului întreg să facă scrutarile de lipsă. Și eu aș da unele înviiuni.

¹ În Tudományos gyűjtemény an, 1840. Tom: V p. 73 Dulicskovits Mihály publică un studiu istoric »Az Oláhok ismeretése«, și în acela a dis: A Hunnoknak Dáciában 374-ik évben bejövételével több ott lakozó népek megfélelmezvén, elszaladtak és egyedül az oláhok maradtak meg, solis Valachis sponte remeantibus (Chron. Hungaria, qual incipit an. 1358. Feria 3-a.

² Acela la pag. 80. Ausonius szót, mellyel tulajdonképen oláhok emlittetnek. Priscuban találjuk.

³ Ign. Aur. Fesler »Geschichte der Ungarn und deren Landschaften, Leipzig 1825. Tom I p. 28. In Städten und Gränzfestungen Römer, — und Rumunier (Valachen) bedrückt von ihren neuen gebietern und von ihren Aeltern hilflos verlassen La Todor Aaron, op. citat p. 32.

⁴ »Pesti Napló« l. c. Szent István birodalma. »Akkorában voltak itt németek és tótok és bizonyára Gyalu Oláhaitól is itt maradtak — Hunfalvy engedelmevel legyen mondva. Hunfalvy e unul din istoricii politici, cari die, că Aurelian a dus din Dacia pe toți Romanii, de n'a remas nici puui de prăsilă, și că noi — după descălecarea Magyarilor (880—890) din munții Balcanului și Albania am sburat în drept dincóce de Dunăre. Dar firește, că despre astfel de aserțiune el n'are nici un dat istorie, din timpul respectiv.

Un Crăciun.

Amintiri.

Nu știu cum se pripășise la fița Smaranda, unde se deam în gazdă, un țigănuș slăbuț și perpelit, în care se încheiă tot personalul de serviciu al casei. Știu înse că într-o iernă fița Smaranda a plecat cu moșu Vasile să facă sărbătorile la o rudă chiabură din Plopana, și pe mine m'a lăsat cu Ionică în bucătărie, până o veni cineva de-acasă să mă ia. Aveam la dispoziția noastră o baniță de făină de păpușoiu, un caș de fasole, și o traistă de nuci. Ionică eră de vârsta mea; amândoi la un loc am fi implinit douăzeci de ani, vârsta unui flăcău. Eram dar destul de voinici ca să ne facem singuri mămăliga și o fiertură de fasole. Și ne înțelegeam de minune și la trebă și la jocă. Diua ne dădeam cu sania pe Dealul Țuguța, seara puneam la cale ce-aveam să facem când om fi mari, uneori luam cu degetul negrăță de pe gura cuptorului și ne zugrăviam musteți și barbișone, rîdeam să ne prăpădim; — într'un târziu ne apucă frica, lăsam tăciunii să se stingă, ne culcam frumușel pe rogojina care-acoperiă cele patru scânduri ale patului, și ne vîeram capetele sub lăvicer, ca să ne încăldim. Bine, asta merge-o și, două, dar eu bag de seamă că vremea trece, Crăciunul s'apropie, și cei de-acasă se vede că au uitat că mai au un băiat...

— Ce să fie asta, mă Ionică?

— Póte că nu mai vine de-acú... da-i departe? Și iată-ne făcînd planuri, să ne sculam de mâncate și s'o pornim amîndoi la drum, cu sânița noastră.

***

Ved că prin vis dealurile acoperite cu zăpadă, copacii în promorocă, ochii îmi lunecă; e un joc fermecător de scânteii pe netezișul alb, poleit de soare; și în această imensitate pustie, pe-un drum luciu ca oglinda, Ionică, înhamat la sâniuță mă duce 'n gónă, din când în când sare, și mihonă ca un mînz, care sburdă. Apoi se face el boer, și eu cal; la deal amîndoi sîntem cai, la vale amîndoi boeri, și pe la amiédă iată-ne ajunși la Pleșăști. Bêtrânul Dorogan mă cunoșce de departe, și-mi ese vesel înainte, îmi pune labele 'n piept și mă lînge pe obraz...

O, căsuța noastră drăgălașă, cu prispa ei lată de giur impregiur, cu strașina ei de stuh, în care aveam cuiburile mele de vrăbii, și 'n care véra veniau albine și-mi puneau miere în trestii, și mi-o despărțiau frumos cu niște căpăcele rotunde, tăiate din primele frunze de vișni! Dar de ce pare ograda așa de pustie?... Și nimeni nu s'arată la ferêștră!

Nici nu ne mai scuturăm ciobotele de călț; nerăbdători dăm busna 'n casă. Țaca Frăsina întinde foi de aluat, frate-meu Mihalachi piséză mieți de nucă și zahăr; când ne ved, se crucesc.

— Cu cine-ai venit?

— Cu saina noastră... da unde-i mama? întreb eu îngrijat.

— Sînt duși cu toții la Zlătănóe, fac sărbătorile acolo.

Va să dîcă puteam eu s'aștept mult și bine!... Ionica se uită cu sfielă la lucrurile din casă. Pe mine

me 'necă plînsul, dar mă țin. Mihalachi nu-ș mai are astempăr de bucurie că-m veni. Lăsam pe Țaca Frăsina să mocoșescă singură la turte, și noi ne ducem tustrei la bucătărie, unde baba Țănăroé ne-ăședă pe-un fund de lemn o strachină cu borș de cartofe, o bucată de azimă, perje afumate și alte bunătăți de post — căci e ajunul Crăciunului și dóră sîntem creștini. Și pe când eu și Ionică leorpăim flămâdi din lingurile de lemn, baba își face cruce și se minunează 'ntr'una de vitejia noastră, și par' că tot nu-i vine a crede că'm făcut noi singuri atâta drum. »Dómnne fereșce, ve putea eși o ligioé de lupi înainte...« Mihalachi ne spune cum îi bate pe ei la șcôla lui Angheluță dela Chițoc; este unu *Birzu*, care-i arde cu varga la tălpile góle, până le dă sângele; asta se chiamă »la falangă«. Frate-meu e cu doi ani mai mare decât mine, nu póte să învețe, dîce că-i »greu de cap«; și el a venit pe jos, c'o și 'naintea noastră; e cel mai horopsit și mai nenorocit dintre noi toți, nimeni nu-l iubeșce, și mie mi se rupe inima de milă când mă veni uit la el, și-l ved așa de blând și de smerit, și știu câte rabdă!

***

— Sculați, băeți, c'a venit Crăciunul.

Me trezesc, casc ochii și caut să mă dumeresc unde mă aflu. În odaie întuneric, — numai la vatră se vede-o zare de lumină, aud pe cineva rupînd vrêscuri, dar nu deslușesc nimic...

— Hai, sculați-ve, c'a venit Crăciunul...

Focul s'aprinde cu pară, lumina bate 'n pãretele din față, pe care capul lui Mihalachi se proiectéază mare cât un hoboroc. Scol și pe Ionică. Tóte lucrurile mi se infățîșeză curios, par că s'au trăi în basme; și glasurile noastre au un sunet neobîcînuit.

— A trecut miețul nopții, acú putem să mîncăm de fruct. Păziți voi focu, să se facă jãratic, că eu mă sui în pod.

Și până să ne desmeticim noi bine, Mihalachi se și 'ntórce c'o harchină de costiță afumată, cu slămina și cioricul ei; și-o tae frumușel bucățele 'ntr'o tigae, și trage cărbuni pe vatră...

— La veți, Alecule, că este-o azimă în dulap, și dă și-o farfurie de-acolo, și niște furculiți... să mîncăm ca ómenii, că dór îi Crăciun... Da ție póte că nu ți-o fi fóme Ionică.

— Baa mi-i fómel!

Afară se crépă de diuă, iar noi infulicăm cu lacomie; ne rêsibunăm pe cele șase sêptemâni de post. Țaca Frăsina dórme în etacul de-alături, habar n'are de ce se petrece: chiar deșteptă să fie și tot n'ar simți pentru că-i surdă, sáraca. Ne aședăm tus trei în genunchi pe lada dela ferêștră și radem cu unghiile florile de ghiață cari s'au pus pe gém; în fața noastră, rêsare sórele; troene mari acopăr câmpiile; gârla înghetată bocnă străluceșce în curmezișul șesului.

— Mě Ionică, tu ai potcove la ciobote?

— Da de unde?

— Da tu știi să te dai în călcăie pe gbiată?

— Știu, și puica... și 'ntr'un picior știu...

— Hai și ne-om da...

***

La întórcere, rebegiți de frig, ne-abatem pe la Neculai Moraru, să ne mai încăldim. O dróe de copii stau jos pe vine impregiurul unei străchini mari, din care mîncă pe 'ntrecutele turte cu julfă. Gahița ocăreșce de față cu noi pe badea Neculai c'a dat crișmarului bunătate de porc, și n'au bieții copii cu ce-și »infructă gura« la o și ca asta. El stă smerit la vatră și

trage din lulea. Pe noi ne ustură ochii de fum și nu șcim cum să ne luăm tîmpășita mai degrabă.

Țaca Frăsina ne-astăptă cu mēsa. Da trimete pe Ionică să mănânce cu baba la bucătărie... »noi chipurile, sîntem bēeril!»

Eu imbiș in silă. Me umple dorul de cei cari lipsesc, simș mai mult ca ori cānd, nevoia unei mănșăeri, cară mi se pare pustie; biēta țaca Frăsina, e așă de ursază!... me uit la locurile gōle dimpregiurul mesei: aici sta mama, colo tata, dincolo soră-mea... Un moment mi se pare că-i vėd. »Copil nenorocit, nu te ăbeșce nimeni!» Ochii mi se umplu de lacrimi. Mihalachii me intrėbă, cu milă, ce am. Șciu eu ce să-i spun? İmi întorc fața și încep să plāng cu hohot.

A. VLAHUȚĂ

Ilustrațiunile din nr. acesta.

Aristița Romanescu. Dēcă Teatrul Național din Bucureșci nu pōte să ia avēntul ce s'ar așteptă dela prima scenă romānă, cauza nu este lipsa de puteri, ci nefericita organizație, care nu dă actorilor o subsistintă sigură și îi sileșce mai nainte de tōte să ingrigescă de pānea lor de tōte dīlele. Talentele adevērate nici odată n'au lipsit, inșe nu totdauna au avut privilegiul d'a se putē desvoltă, ci s'au stins strivite de decepțiuni.

Una din artistele de frunte ale acestui teatru, dela inființarea lui, iar astădi fără indoielă prima intre tōte colegele sale, este dna

Aristița Romanescu, al cărei portret il publicăm in fruntea foii nōstre de acum.

Descendentă din o familie de artiști, a moștenit un talent escelent, pe care apoi l'a perfecționat prin studiu stăruitor. Genul in care in deosebi escelēză este al pieselor de salon. Atitudine elegantă, conversațiune naturală și o dicțiune romānescă nentrecută, iată principalele sale calități. Aparința sa pe scenă revērsă farmec și poesie, care pētrunde tōtă sala și ridică pe toți in sferele adevēratei arte.

Cele mai strălucite succese le-a avut dimpreună cu mult regretatul Manolescu, cu care au interpretat capo d'operele literaturii dramatice și au făcut amatorilor de teatru seri neuitate. Durere, că încă nu s'a ivit talentul care să ia locul lui Manolescu; astfel cele mai multe din piesele lor nu mai pot face parte din repertoriu.

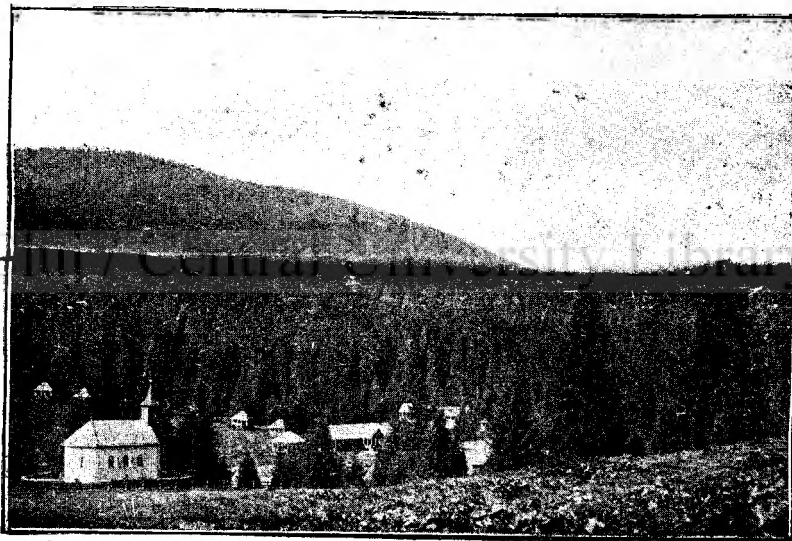
Actualminte distinsa artistă ocupă și postul de profesōră la conservatorul de declamațiune.

Cataracta dela Rechițele. Rechițelele, o mică comună romānescă in comitatul Clușului, la pōlele Vlă-

desei și a Măgurei, ofere turiștilor o minune a naturii, o cataractă admirabilă, care inșe din cauza drumurilor nepracticabile pān' acuma nu prea e cunoscută. Ilustrațiunea nōstră tinde să atragă luarea aminte asupra acestui frumos punct de excursiune.

Pietra albă sub Vlădeșa. Acēsta asemene se află la Vlădeșa. Este o grupă de stānci albe ce sclipesc departe. Privindu-le, par că veđi o organă uriașă de marmore alb; pădurea din impregiurime îi face o cadră verde fōrte frumoșă și ademenitōre.

Stāna-de-vale. A patra ilustrațiune a nōstră din nr. acesta represintă o vedere din Stāna-de-vale, loc de cură climatică in munții Bihorului, aprōpe de Beinș, inființat prin darnicia In. Pr. SSale părintelui episcop Mihail Pavel. Vederea e fotografiată dela capelă, de pe o colină, de unde se vėd cāteva ville la umbra recōrōsă a brađilor.

STĀNA-DE-VALE.

Proverbe.

Cine-și recunōșce greșēla, e om cinstit. (Francez.)

*

Cine sēmēnă ura, culege rēsbunarea. (Danez.)

*

Nu arătă lucrul tu nimēnui pānă ce nu l'ai isprăvit.

*

Mai bine să ai ghetē rupte dar să fie ale tale, decāt să ai ghetē noi cari să fie imprumutate. (German.)

*

Dēcă vine fericirea casei, atunci vine jericirea lumii. (Turcesc.)

*

In desagii săracului, sînt tōte greutățile. (Boem.)

*

Minciuna caută in totdauna să imiteze adevērul. (Italian.)

*

Cānd latră cānele, să nu te oșteneșci să dai cu bățul. (Turcesc.)

*

Cu vorba nu se bate monedă. (Italian.)

*

Cine-și bate joc de sine ēnsuș, n'are drept la respectul altuia. (Danez.)

*

Dēcă mielul ar fi lup, ar judecă ca și dēnsul; cānd săracul se inavuțēșce, de asemenea judecă ca acela pe care mai inainte îl ocără (Turcesc.)

*

Interesul pōrtă fesul. (Romānesc.)

*

Drumul vieții nu e șes. (Rusesc.)

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare. *Di Al. Vlahuță* va scote în curând de sub tipar la București un volum intitulat »Un an de luptă«. — *Di Dutiliu Zamfirescu* a scos la lumină în București un volum de poezii sub titlul »Alte orizonturi«. — *Di Dumitru Stăncescu* a publicat la Craiova un volum de »Glume și Povești«. — *Dna Sofia Nădejde* a pus sub tipar la Craiova o culegere de nuvele ale sale, sub titlul »Fiecare la rândul seu«. — *Di Titu Budu*, vicarul Maramureșului, a scos la lumină o lucrare intitulată »Tipic preoteșc«. — *Di Robert Fava*, diaristul italian care a călătorit astăvără prin Transilvania și România, a publicat impresiunile sale într'un elegant volum intitulat: »Ricordi Rumeni«.

Dela Academia Română. Vineri, 9/21 decembrie, ora 1 p. m. Academia Română a ținut ședință publică în localul seu din Calea Victoriei 135. S'au făcut următoarele lecturi: *Di Gr. G. Tocilescu*: »Noue cercetări privitoare la limes alutanus. Castele romane dela Racovița Copăceni«. *Di Sp. Haret*: »Asupra teoremei ariilor în mișcarea sistemelor materiale (cu privire la o comunicare recentă făcută de *di Marey* la Academia de științe din Paris)«.

Lucrarea dlui G. Bengescu. »Indépendance belge« dela 20 decembre publică următoarea notiță: »Diplomații scriitorii: Ministrul României la Bruxelles, *di G. Bengescu*, s'a întors după o lipsă de câteva zile. *Di Bengescu*, care termină acum o »Bibliografie« franco-română a secolului XIX, a căreia dedicație M. S. regele României a primit-o, se duse să culégă în biblioteca națională din Paris ultimele materialuri necesare terminării și publicării cărții sale. În timpul șederii sale în Franța, *di Bengescu* a avut prilej să supuie planul operei sale mai multor membri ai Academiei de inscripțiuni, cari l'au incurajat să începă fără întârziere imprimarea ei; dnii Leopold Delisle, Gaston Paris, de Boislisle, membri ai institutului pe cari A. S. R. ducele d'Aumale îi intrunise la dejun mercuri, la Chantilly, cum și pe *di Bengescu*, se interesază mult de această nouă publicațiune a eruditului diplomat român, ale cărui precedente lucrări au fost încoronate de doué ori, după cum se știe, de către Academia franceză.

Jubileul »Transilvaniei«. La 31 decembre n. a. c. se implinesc 25 ani, de când apare fôia »Transilvania«, organul »Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român«. Comitetul central a luat dar decisiunea, ca la 1 ianuarie n. 1895 când intră în anul 26 al vieții sale, fôia »Transilvania« să apară într'un număr festiv, jubilar, pentru care scop sânt recercați toți acei domni în vieță, cari în acest period au publicat în colónele ei câte una séu mai multe lucrări de știință séu literatură, ca să-și deé concursul și în acest număr jubilar.

Diare noue. Carpatul Literar a apărut la București sub redacțiunea unui comitet. Va ieși în fiecare sâmbătă. — *Vocea Alecsandriei*, un nou diar conservator, a apărut la Alecsandria, județul Teleorman.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Sciri teatrale și musicale. *Di D. C. Ollănescu* va presintă în curând direcțiunii Teatrului Național din București o comedie originală de moravuri în trei acte. — *Dna Elena Teodorini* cântă în stagiunea acésta cu mare succes la Florența; pentru anul viitor s'a angajat

la Buenos-Ayres și Montevideo. — *Di Gr. Mărunțean* a presintat comitetului Teatrului Național doué comedii »Veduva« și »Fragment dintr'o casătorie«, dintre care prima se va jucă în stagiunea acésta. — *Di Ilie Demetrescu* a prezentat Teatrului Național din București o dramă în versuri într'un act sub titlul »Sbuciumare«.

Teatrul Național din București. Stagiunea din anul acesta, după cum aflăm din diarele bucureștene, merge din ce în ce mai reu. În lipsa de plată fixă, actorii caută să-și asigureze existența dând niște piese care s'atrage lumea, fără să le pese decât acele sânt morale, decât au valóre literară și sânt ori ba la înălțimea unui Teatru Național. Piese originale, ni se spune, zac cu anii necitite în cartónele direcțiunii ori decât se citesc, nu se admit séu cel mult se jôcă odată de doué ori și-apoi hai de nou la farsele străine. Dilele trecute iarás s'a jucat o piesă d'acéste, »Ilusiile căsătoriei«; o farsă pornografică, originală; inse ori cât de dispus e publicul să vedă scene picante, de astadată ghiveciul a părut atât de ardeiat, încât publicul s'a scandalisat și a protestat. Vedând consternațiunea, ministerul instrucțiunii publice a trebuit să intervîie pentru ca să opréscă representarea piesei. În urma acestei intervențiuni, s'a curățit prima scenă de acésta rușine; piesa scandalôsă nu se va mai jucă pe scena Teatrului Național.

Concert la Sân-Nicolau-mic. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Sân-Nicolau-mic, lângă Arad, arangéază sub conducerea dlui Simeon Muntean din Murani a douá di de Crăciun concert urmat de dans. În fruntea comitetului arangiatu s'au dnii Dianu Codrean președinte, George Adam cassar, Victor Stoicovici. Programa concertului: Motto: »Cântă române«, executat de corul vocal. 1. Cuvânt de deschidere rostit de președintele comitetului arangiator. 2. »Mulți ani«, executat de corul vocal. 3. »Salutarea patriei«, cor bărbătesc. 4. »Cui a cântat cucul«, declamațiune de coristul George Netin. 5. »Pe ai țerei«, cor bărbătesc. 6. »Moș Martin«, poezie de Iulian Grozescu, declamată de coristul Sava Grozav. 7. »Cucuruz«, cor bărbătesc. 8. »Preotul și Văcarul«, dialog rostit de coriștii: Luca Perin și Mihai Rujeșcu. 9. »Spiritul«, cor bărbătesc. 10. »Taci bărbate«, doina I-al P. Moisa. 11. »Baba Anna«, declamațiune de coristul: Dimitrie Perin. 12. »Iubirea«, cor bărbătesc. 13. »Dragoș în Moldova«, declamat de coristul: Petru Elieviciu Radu. 14. »Junimea Parisiană«, cor bărbătesc. 15. »Florea lui Petac«, declamat de coristul: Dimitrie Burfece. 16. »Oștenul Român«, cu sopran în 6 voci. 17. »Dis'a badea«, cu sopran în 6 voci. 18. »Vlăduțu mamei«, declamat de președintele comitetului corului Luca Perin. 19. »Răsai lună« cu sopran în 6 voci. 20. Cuvânt de închidere, rostit de președintele comitetului arangiator. În paușă se vor presintă jcurile antice »Călușorul și Bătuta« în costum național. 6. »Uite mamă«, cor bărbătesc.

Societatea sodalilor români din Brașov va aragiă duminică în 25 decembre st. v. 1894 (diua de Crăciun) producțiune și petrecere colegială în sala otelului Central »Nr. 1«. Programa: 1. Musica. 2. »Vino lele«, de I. Vidu, executat de corul sodalilor, sub conducerea dlui F. Krompa. 3. Declamațiune, sodalul I. Furnică. 4. Musică. 5. »Terzet«, cu acompaniament de flaută, de sodalii: A. Precup, G. Popovici, N. Balea și M. Gal. 6. Declamațiune, sodalul C. Sibiau. 7. »Taci bărbate«, de I. Vidu, corul sodalilor. 8. Musica. 9. Declamațiune, sodalul A. Suci. »Un leu și un

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Din Roma se depeșeză, că 270 deputați, aparținând diferitelor partide ale Camerei, au adresat președintelui, prin mijlocirea biuroului, o moțiune după care Camera, inspirându-se de principiile de drept public care au dat existența Italiei, exprimă o forțe mare simpatie către popoarele române care luptă în mod așa de nobil pentru apărarea independenței lor și a comunei lor naționalități latine. — *Vedova țarului Alexandru III* se va rentorče la părinți în Copenhaga; ea este forțe abătută; stă adese ori câte o di intrégă în apartamentul ei și primește forțe rar visite.

Ocolul lumii pe jos. Doi jurnaliști englezi, E. R. Loudon și Herber G. Field, au părăsit de curënd Londra pentru a face ocolul lumii în condițiuni cu totul excepționale. Din Paris ei se vor duce pe jos la Marsilia, în Italia, Grecia, Turcia, în Asia mică, Persia și prin Belucistan în Indii, pe care cred că le vor străbate în iérna anului 1896—97. După aceea se vor îmbărcă pentru San-Francisco, unde se vor duce prin calea Australiei și a Nouei Zelande. Tot pe jos vor traversă America și speră să părăsescă New-Yorkul pentru a intră în țera lor în tómma anului 1899. Dni Loudon și Field nu vor luă bani cu dēnsii și vor trimite în Englitera ceea ce ar puté să câștigue în călătoria lor: acesta este cel mai bun mijloc pentru a nu fi furat. Drept ori-ce bagagiu, ei au un aparat de fotografie instantaneă, o păreche de revolvere, ceva rufe și carnete pentru note. Ei își propun de a publică la întorcere un uvrăgiu ilustrat conținënd rezultatul impresiunilor lor de voiagiu.

Cântecul de război. Mikado merg în contra chinezilor cântând o serie de arii patriotice compuse pentru această ocașie, din ordinul împératului și care sânt făcute în așa chip încât să mărescă ura în contra locuitorilor din cerescul imperiu. În cele mai multe din aceste cântece se dice că ora a sosit pentru a merge să se planteze stindardul japonez pe zidurile Pekingului. Ori ce strofă începe cu aceste cuvinte: »Să lovim și să câștigăm China«. Altele din aceste resbelnice imnuri represintă pe chinezi ca »scelerați cu coddă de porc«.

Logograf.

De Mihail C. Jivanca.

Din următoarele 54 silabe să se formeze 19 cuvinte, care să aibă înțelesul indicat mai jos. Literile inițiale ale acestor cuvinte, cetite de sus în jos, dau numele și locul originii unui prelat bisericesc, iar cele finale, cetite de jos în sus, dau numirea demnității, națiunii și religiei acestui prelat.

a, a, a, am, bar, bri, bro, ca, can, ci, co, co, cu, dam, du, du, e, ge, ha, i, im, io, lan, lap, ies, let, li, ma, me, mor, ni, ni, non, o, o, or, pe, pla, rân, ri, ri, ster, șer, tal, tan, thist, to, tro, tur, ut, vi, zo, yt, xim.

1. O colóre, care e ultima din prizma solară.
2. Deputat italian.
3. Nume bărbătesc.
4. Profesor de facultate în București.
5. Tempestate fricósă pe mare.
6. Fóie literară-beletristică.
7. Cuvios părinte.
8. Un ținut în Columbia (America.)

9. Cuvënt turcesc folosit des în limba română.
10. Un mineral.
11. Carte bisericescă.
12. Numirea oxidului de tental combinat cu yttria.
13. Pronume personal prescurtat.
14. O mobilă de păstrat veșmintele.
15. Riu în peninsula pireneică.
16. Deitate la greci.
17. Un scrietor român.
18. Un animal.
19. Oraș în țerile de jos. (În Holandia.)

Terminul de deslegare e 25 ianuarie. Între deslegători se va sorti o carte.

*

Deslegarea logografului din nr. 50 an. tr.

Dnistru
Rosetti
Emeric
Popea
Traidnic
Alesandru
Teresiopol
Eliseu
Asaki
Ionel
Novi
Venus
Ialomnița
Nominativ
Gaspar
Eduard

Inițialele cetite de sus în jos dau cuvintele »Dreptatea învinge«, — finalele: Dr. Vasiliu Lucaciu.

Deslegare bună primiram dela dómnele și dșórele Fcatarina Ioaneș, Emilia Pop, Aurelia Crișan, Valeria Gerdan și Maria Popovici.

Premiul l'a dobândit dșóra Mária Popovici.

*

Deslegarea ghiciturei de nume din n. 9. an. c.

Valeriu
Irina
Cornelia
Titus
Olimpia
Romul
Ulpia

Al optăle nume:

Victor.

Deslegare bună ne-au trimis dnele și dșórele Antonia M. Dunca, Iulia Popovici, Veturia Vuculescu, Netti Vancea, Maria Coltofean și dnii Ltviu Cigărean, Nerva Moldovan, G. Ghimpeșcu' A. C. Bolcaș, Ioan Pop.

Premiul l'a dobândit dl Ioan Pop.

Calindarul săptămânei.

Duminea înainte de Nașc. Dni, Ev. dela Mateiu c. 1 gl. 3, a inv. 6.			
Dzua sēpt.	Calindarul vechiu	Călınd. nou	Sórele.
Duminea	18 Mart. Sebastian	30 David	7 49 4 17
Luni	19 Mart. Bonifaciu	31 Silvestru	7 50 4 17
Mărti	20 Mart. Ignatie	1 Ian. 95. a. n.	7 50 4 18
Mercuri	21 Mart. Iuliana	2 Abel	7 50 4 19
Joi	22 Mart. Anastasia	3 Daniil	7 50 4 20
Vineri	23 SS. 10 Mart. din Crit	4 Isabela	7 50 4 22
Sămbătă	24 Mart. Efgenie		

UMOR și SATIRĂ.

De giaba.

Snová.

Vedeș el țiganul că e mai frumos când e ras, și ar fi vrut să fie tot frumos, că se apucase de se îndrăgostise cu o țigancă și el, dar nu prea avea bani așa mulți de dat. Într'o ȝi de duminică, fiind el lefter de tot, ce s'a gândit? să se ducă la un român din sat, și să-l rađă de giaba.

Décă se duse, românul s'a invoit, dar in gândul lui s'a prins să-l facă pe țigan să-i trecă altă altă pofta de ias de pomană. Și l'a luat și s'a pus să-l rađă pe obraz numai cu apă și cu o cusură de abia ar fi tăiat pâne cu ea. Ȑi durea pe țigan, de numai el șcicia săracu, dar ce să facă?

Pe când il rădea, iacă un căne al românului începū a cherlălăi afară, de gândiai că ce e aia.

— Ia veđi mē, ce are cănele ăla de cherlălăieșce așa, ȝise românul unui băiat al lui, dă fugal!

Dar țiganul de colo:

— L'-o fi răđend vr'unu de giaba și d'aia o fi cherlălăind săracul!

Dumitru Stăncescu.

Studentul.

Uite, Alecuțe, am venit in Bucureșci să ved ce mai faci și să-ȝi dau bani. Spune-mi câtă datorie ai? Studentul. — De ... dragă tată ... câtă vrei dta!

Premiile „Familiei“.

Abonanȝi «Familiei» vor primī in anul viitor următoarele premii:

Sfințirea bisericei episcopale dela Curtea-de-Arges
12 oct. — 1886.

Acest tablou colorat, de 85 centimetri lung și de 62 centimetri nalt, va fi o decore a ori-cărei case româneșci.

El represintă in mijloc monumentala mănăstire a Curții-de-Arges, renovată in timp de ȝece ani și terminată la 1886.

De ambele părți, in stânga portretul reginei Elisabeta și de-adrepta al regelui Carol, sub cari s'au făcut renovarea.

Pe colona de-a drépta este intréga «Legendă a sfințirii bisericei dela Curtea-de-Arges» de V. Alexandri; iar pe cea din stânga «Cuvéntul dlui Dimitrie Sturdza» rostit cu ocașiune aceea, in calitate de ministru al cultelor și al instrucțiunii publice.

In mijloc memorabilele cuvinte ale regelui Carol.

Tabloul e lucrat in stabilimentul Socec et Teclu la Bucureșci.

Precum și următoarele portrete, in mărime d'a se puté pune in cadrul:

Carmen Sylva

represintănd pe augusta scriitoare in costum național și scriind la mēsă;

Cu nevēsta.

Un provincial se hotăreșce să vie pentru câteva ȝile la Bucureșci. Fiind că nu mai vȝduse nici odată capitala, provincialul intrebă pe un prieten:

— Cam cât cređi că are să me coste pe ȝi?

— Depinde de cum vrei să petreci; in tot casul inse cu patruȝeci de lei pe ȝi trăești bine.

— Dar decât iau și nevēsta cu mine?

— Atunci scapi numai cu douēȝeci de lei pe ȝi.

Pe care vrei.

Un tiner nu tocmai bogat cătră un tată de familie forțe bogat:

— Dle, ador pe fiica dtale, și am venit ca să-ȝi cer mâna.

— Scusă-me, dle, pentru că am douē fete. pe care o iubești?

Pețitorul cu foc:

— Pe care vrei dta, dle ...

Un anunț de căsătorie.

Un ȝiar vienez publică pe ultima pagină următorul anunț:

O domnișoră tineră, frumoșică, inteléptă și săracă vrē să facă cunoșcința unui domn bē ... Scopol cunoșcinței este: Căsătorie ...

Ion Brătianu

in edițiune litografiată, in vigōrea bărbăției sale; in sfērșit portretul lui

Dimitrie Cichindeal

după cel publicat de Academia Română in fruntea discursului de recepțiune al redactorului foii nōstre.

Tōte aceste se vor espedă **gratuit și franco tuturor abonanȝilor** noștri, cari au plătit costul pentru trecut, iar pentru viitor vor respunde abonamentul pe anul intreg sēu cel puțin pe jumētate de an —

până 'n 15 ianuarie n.

Cei ce vor trimite prețul mai târđu, nu vor avē nici un drept la aceste premii.

Mai observăm că din Cichindeal n'avem multe esemplare, deci **numai acelora** vom puté servi și cu acesta, cari ș-au achitat abonamentul de timpuriu.

Prețul tuturor premiilor pentru neabonaȝi este **1 fl. 50 cr.**

Totodată oferim abonanȝilor noștri, **cu prețuri reduse**, următoarele scrieri de Iosif Vulcan și anume: «Lira mea» poesii, «Dela Sate» nuvele și «Stefan Vodă cel tiner» tragedie istorică in versuri, premiata de direcțiunea Teatrului Național din Bucureșci. Tōte la olaltă 1 fl.

Redacția și administ. «Familiei».

Proprietar, redactor, răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

RIUL LUI IOSIF LĂNG, ORADEA-MARE.

